

Szegedi Ítéltábla

Bf.I.494/2020/19.

A Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Szegeden, 2021. április 28. napján tartott fellebbezési nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

A szexuális erőszak büntette miatt vádlott1 ellen indult büntetőügyben a Gyulai Törvényszék 2020. szeptember 10. napján kihirdetett 13.B.279/2019/65. számú ítéletét *megváltoztatja* a következők szerint:

A vádlott cselekményét

folytatólagosan elkövetett szexuális erőszak büntettének [Btk. 197. § (1) bekezdés a) pont 1. fordulat, (3) bekezdés a) és b) pont, (4) bekezdés b) pont] és

szeméremsértés büntettének [Btk. 205. § (2) bekezdés] minősíti.

A szabadságvesztés büntetést halmazati büntetésnek tekinti.

A vádlottat foglalkozástól eltiltásra is ítéli.

Végleges hatállyal eltiltja bármely olyan foglalkozás gyakorlásától vagy egyéb tevékenységtől, amelynek keretében tizennyolcadik életévét be nem töltött személy nevelését, felügyeletét, gondozását, gyógykezelését végzi, illetve ilyen személlyel egyéb hatalmi vagy befolyási viszonyban áll.

Az elsőfokú eljárásban felmerült bűnügyi költségből a vádlott 1.051.826,- (egymillió-ötvenegyezer-nyolcszázhuszonhat) forintot köteles megfizetni, míg 133.800,- (százharmincháromezer-nyolcszáz) forintot az állam visel.

Egyebekben az első fokú ítéletet helybenhagyja.

Megállapítja, hogy a vádlott személyazonosító okmányának száma: személyazonosító okmány száma, tényleges tartózkodási helye vádlott tényleges tartózkodási helye.

Az első fokú ítélet bevezető részéből mellőzi az előkészítő ülés időpontjára utalást.

A vádlott által 2020. szeptember 11. napjától 2021. április 28. napjáig letartóztatásban töltött időt is a kiszabott szabadságvesztésbe beszámítja.

A másodfokú eljárásban felmerült 26. 993,- (huszonhatezer-kilencszázkilencvenhárom) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság vádlott1 vádlott bűnösségét folytatólagosan elkövetett szexuális erőszak büntetében [Btk. 197. § (2) bekezdés – (1) bekezdés a) pontja, (4) bekezdés a) pont aa) alpont, (3) bekezdés b) pont, (4) bekezdés a) pont ab) alpont – (4a) bekezdés] állapította meg.

[2] Ezért 13 év fegyházban végrehajtandó szabadságvesztésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte.

[3] Rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról, az előzetes fogva tartásban töltött idő beszámításáról, a bűnjelekről és a vádlottat 1.185.626,- forint bűnügyi költség megfizetésére kötelezte.

[4] Az elsőfokú ítélettel szemben ellenérdekű fellebbezéseket jelentettek be:

[5] az ügyészség a vádlott terhére súlyosítás végett, hosszabb tartamú szabadságvesztés büntetés kiszabása,

[6] a vádlott elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés, valamint a bűnügyi költség elengedése,

[7] a vádlott védője elsősorban felmentés, másodlagosan enyhítés érdekében.

[8] A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség Bf.395/2019/22. számú átiratában a vádlott terhére bejelentett ügyészségi fellebbezést annak indokaival egyezően fenntartotta.

[9] Részletesen kifejtett álláspontja szerint – amelyekre az ítéltábla a későbbiekben tér ki – az elsőfokú bíróság ítélete részben megalapozatlan, mert a tényállás részben felderítetlen [a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (Be.) 592. § (2) bekezdés b) pontja]. A törvényszék az ítéleti tényállását döntő részben sértettl sértett nyomozati vallomásaira alapította, akit viszont erre irányuló ügyészi, vádlotti és védői indítvány ellenére sem hallgatott ki tanúként. Helyette – erre irányuló indítvány nélkül – a sértett nyomozati kihallgatásairól készített kép- és hangfelvételeket játszotta le a 2020. február 6-i tárgyaláson és ily módon tette a bizonyítás anyagává a sértett vallomásait. Erre azonban az elsőfokú bírósági eljárás idején hatályos büntetőeljárás törvény rendelkezései nem biztosítottak lehetőséget.

[10] Ezért az ügyészség részbizonyítás elrendelését indítványozta oly módon, hogy az ítéltábla a sértettet kiküldött bíró útján hallgassa ki, amelyre idézze az igazságügyi pszichológus szakértőt is. Az ügyészség bejelentette, hogy a sértett kihallgatásán jelen kíván lenni.

[11] A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség Bf.395/2019/25. számú átiratában a részbizonyítás felvételére irányuló indítványát akként módosította, hogy a 2021. január 1. napjától hatályba lépett jogszabályi módosításra tekintettel a másodfokú bíróság a tárgyaláson a Be. 89. § (5) bekezdése alapján játssza le sértettl sértett tanú-kihallgatásairól készített kép- és hangfelvételeket.

[12] Kiegészítette az átiratot a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készültségről szóló 2020. évi LVIII. törvény (Átm. tv.) 387. §-ára utalással, megjegyezve, hogy a büntetőeljárás törvény ezen módosítása sem tette lehetővé az elsőfokú eljárásban a sértett tanúvallomásáról készített kép- és hanganyag lejátszását.

[13] A fellebbezési nyilvános ülésen az ügyészség tárgyalás tartására, részbizonyítás felvételére irányuló indítványát az előbbi módosítással tartotta fenn, amelyhez a védő és a vádlott is csatlakozott.

[14] Az ítéltábla az ügyészség, illetve a védő és a vádlott bizonyítási indítványát – a később kifejtett okok miatt – elutasította.

[15] A fellebbezési nyilvános ülésen az ügyész észrevételezte, hogy a sértett legelső tanúkénti kihallgatásakor a nyomozó hatóság a tanúzási figyelmeztetést nem a sértett életkorának megfelelően hajtotta végre. A sértett második kihallgatásakor azonban pótolta a sértett életkorának megfelelő figyelmeztetéseket, ezért a sértett tanúvallomása a Be. 177. § (3) bekezdése alapján bizonyítékként felhasználható volt.

[16] Az ügyészség indítványozta az elsőfokú ítélet tényállásának helyesbítését akként, hogy vádlott1 vádlott a sértettel harmadik osztályos korától nem heti, hanem havi rendszerességgel fajtalanzkodott (elsőfokú ítélet [11] bekezdés harmadik sor).

[17] Indítványt tett a jogi indokolás [56] bekezdésének helyesbítésére is [a Btk. 197. § (3) bekezdés c) és d) pontja helyesen ugyanezen bekezdés a) és b) pontja, a Btk. 197. § (4) bekezdés f) pontja helyesen ugyanezen bekezdés a) pontja].

[18] Az ügyészség álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást a bizonyítékok mérlegelésével állapította meg [Be. 167. § (4) bekezdés], abból helyesen következtetett a vádlott bűnösségére és a bűncselekmény minősítése is törvényes. Az ügyészség indítványt tett a büntetés kiszabási körülmények kiegészítésére és helyesbítésére is, melyre figyelemmel a vádlottal szemben a középmértéket jelentősen meghaladó, lényegesen súlyosabb szabadságvesztés kiszabását indítványozta.

[19] Rámutatott, hogy a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (Btk.) 2017. december 1. napjától hatályos módosítása folytán a vádlottat a törvény kötelező rendelkezése alapján végleges hatállyal el kell tiltani a Btk. 52. § (3) bekezdésében körülírt foglalkozások gyakorlásától.

[20] Észrevételezte, hogy a vádlott 2020. július 6. napján költségmentesség iránti kérelmet terjesztett elő, mely időponttól kezdődően felmerült bűnügyi költséget a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvény 63. §-a alapján az állam viseli.

[21] Mindezek alapján a szabadságvesztés tartamának súlyosítását, végleges hatályú foglalkozástól eltiltást, egyebekben az első fokú ítélet helybenhagyását indítványozta azzal, hogy a másodfokú bíróság állapítsa meg a vádlott tényleges tartózkodási helyét, személyi igazolványának számát, az elsőfokú ítélet bevezető részéből mellőzze az előkészítő ülés napjára utalást, rendelkezzen a vádlott által letartóztatásban töltött idő további beszámításáról és a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költségről.

[22] A vádlott védője felmentésre irányuló fellebbezését arra alapította, hogy álláspontja szerint a bizonyítási eljárás során nem merült fel olyan kétséget kizáró bizonyíték, amelyből a vádlott bűnösségére vonható le következtetés. Sérelmezte, hogy sem a rendőrség, sem a bíróság nem tett eleget a vádlott és a sértett szembesítésére vonatkozó indítványának, továbbá, hogy az elsőfokú bíróság nem szerezte be a sértett facebook fiókjának (levelezés, fényképek) tartalmát. Továbbra is kifogásolta, hogy dr. szakértő1 és dr. szakértő2 úgy adtak szakértői véleményt, hogy nem vizsgálták meg a vádlottat.

[23] Az enyhítésre irányuló fellebbezés körében arra hivatkozott, hogy védenca a fogvatartása alatt targoncavezetői képzettséget szerzett és a nevelőtisztje pozitív jellemzést adott róla.

[24] A vádlott a nyilvános ülésen szintén fenntartotta fellebbezésének irányát. Arra hivatkozott, hogy a sértett osztályfőnöke és iskolai pszichológusa is alátámasztotta azt, hogy a sértett viselkedési zavarokkal küzdött. Tanulmányi eredményei azonban később javultak, és ez nem lenne így, ha igaz lenne, amivel vádolták. Előadta, hogy 2018. november 30. napjától 2019. április 30. napjáig baleset miatt járóképtelen volt, de 2019. szeptemberétől fogvatartása alatt is folyamatosan dolgozik.

[25] Az ítéltábla a felmentésre, illetve a büntetés súlyosítására vagy enyhítésére irányuló fellebbezéseket alaptalanoknak találta.

[26] A másodfokú bíróság a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése szerint eljárva a fellebbezéssel sérelmezett ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt felülbírált.

[27] Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a perrendi szabályok szerint folytatta le és nem sértett olyan eljárási szabályt, amely az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését eredményezné.

[28] Osztotta az ítéltábla a fellebbviteli főügyészség azon álláspontját, hogy a törvényszék eljárási szabályt sértett, amikor a sértett tanúkihallgatásáról készült kép- és hangfelvétel lejátszásával tette a sértett vallomását a bizonyítás anyagává. Ezt ugyanis az eljárása idején hatályos büntetőeljárási, valamint a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és járványügyi készültségről szóló törvényi rendelkezések nem tették lehetővé.

[29] sértett1 sértett 2005. december 29. napján született, a tizennegyedik életévét 2019. december 29. napján töltötte be.

[30] A sértett a Be. 82. § a) és c) pontja alapján külön döntés nélkül különleges bánásmódot igénylő személynek minősül.

[31] A vádirat benyújtásakor (2019. november 14.) a sértett a tizennegyedik életévét még nem töltötte be, ezért az ügyészség a vádiratban a Be. 89. § (5) bekezdése alapján indítványozta a sértett tanúkihallgatásának mellőzését és azt, hogy a bíróság a Be. 527. § (2) bekezdés b) pontja alapján a sértett tanúvallomását a tárgyaláson olvassa fel.

[32] A vádlott 2020. január 3. napján érkezett beadványában indítványozta a sértett személyes kihallgatását (elsőfokú iratok 16. sorszám).

[33] A vádlott bizonyítási indítványára és arra figyelemmel, hogy a sértett időközben a tizennegyedik életévét betöltötte, a főügyészség 2020. január 23. napján érkezett

észrevételében a Be. 89. § (4) bekezdés e) pontja alapján indítványozta, hogy a bíróság a sértettet kiküldött bíró útján hallgassa ki tanúként (elsőfokú iratok 18. sorszám).

[34] A 2020. február 6. napján tartott előkészítő ülésen az ügyészség ez utóbbi bizonyítási indítványát fenntartotta, ahhoz a vádlott védője is csatlakozott azzal, hogy a vádlott és a sértett szembesítését is indítványozta (elsőfokú iratok 23. sorszámú jegyzőkönyv).

[35] Az elsőfokú bíróság erről a bizonyítási indítványról az előkészítő ülésen nem döntött, hanem megkereste a szakértői intézet neve annak közlése végett, hogy a sértett tárgyaláson történő tanúkihallgatásának van-e akadálya.

[36] szakértő3, a szakértő3 munkavégzési helye igazságügyi pszichológus szakértője a 2020. március 9. napján kelt tájékoztatásában nem javasolta a sértett tárgyaláson történő kihallgatását. Ezt azzal indokolta, hogy a sértett nyomozati vallomásairól készült kép- és hangfelvételeken, valamint a szakértővel folytatott korábbi feltáró beszélgetés során olyan negatív állapotot, súlyos fokú érzelmi akadályoztatást tapasztalt a sértett részéről, amely az események újbóli felidézését a tárgyalóteremben a vádlott jelenlétében várhatóan megnehezítené, és a sértettnek negatív pszichés megterhelést okozna.

[37] A szakértő válasza e-mailen 2020. június 8. napján, postai kézbesítéssel 2020. június 15. napján (elsőfokú iratok 41. és 46. sorszám) érkezett meg a törvényszékre.

[38] Ezt megelőzően a törvényszék a 2020. február 6. napján tartott tárgyaláson – erre irányuló indítvány nélkül – lejátszotta a sértett nyomozati kihallgatásairól készített kép- és hangfelvételeket, ezáltal tette azokat a bizonyítás anyagává (elsőfokú iratok 24. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 3. oldal ötödik bekezdés).

[39] A törvényszék a 2020. július 6. napján tett tárgyaláson ismertette szakértő3 igazságügyi pszichológus szakértő előbb hivatkozott tájékoztatását (elsőfokú iratok 55. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldal ötödik bekezdés).

[40] Ezen a tárgyaláson a bizonyítási eljárás végén az ügyész fenntartotta a sértett kiküldött bíró útján történő kihallgatására irányuló bizonyítási indítványát, amelyhez a vádlott és a védője is csatlakozott, és amelyet az elsőfokú bíróság elutasított.

[41] A vádiratban megjelölt Be. 89. § (5) bekezdésének 2021. január 1. napjáig hatályos rendelkezése szerint: „ha a 82. § c) pontja alapján különleges bánásmódot igénylő sértett a tizennegyedik életévét nem töltötte be, a sértett védelme érdekében a bíróság hivatalból vagy indítványra mellőzheti a sértett tanúként történő kihallgatását, ha a sértett kihallgatására a nyomozás során a (4) bekezdés d) pontjának megfelelően már sor került. Ebben az esetben a sértett nyomozás során tett tanúvallomása bizonyítási eszközként felhasználható.”

[42] A Be. 82. § (4) bekezdés b) pontja arról rendelkezik, hogy „ha a 82. § c) pontja alapján különleges bánásmódot igénylő sértett a tizennyolcadik életévét nem töltötte be, a

bíróság, az ügyészség és a nyomozó hatóság az eljárási cselekményről kép- és hangfelvételt készít”.

[43] A tanú korábbi vallomása felolvasásának vagy ismertetésének törvényi lehetőségeiről a Be. 527. §-a rendelkezik.

[44] A Be. 527. § (1) bekezdés a) pontja alapján a bíróság hivatalból ismertetheti vagy indítványra felolvashatja a tanú korábbi vallomásának lényegét, ha a tanú a tárgyaláson nem hallgatható ki. A bírói gyakorlat ilyennek tekinti amikor a tanú kihallgatásának fizikai akadály van, vagy súlyos egészségi állapota, betegsége, elmebetegsége, ismeretlen helyen tartózkodása miatt nem hallgatható ki. Jelen ügyben ezen feltételek egyike sem állt fent.

[45] A Be. 527. § (2) bekezdése alapján – a 2020. június 17. napjáig hatályos rendelkezése szerint – a bíró indítványra felolvassa, lényegét ismerteti vagy a jegyzőkönyvvezetővel felolvastathatja a tanúnak a korábban tanúként tett vallomását, ha

[46] a) a tanú tárgyaláson történő kihallgatását a bíróság nem tartja szükségesnek és azt a vádlott vagy a védő sem indítványozza, vagy

[47] b) azt e törvény lehetővé teszi.

[48] Tekintettel arra, hogy az elsőfokú bíróság eljárása alatt a sértett a tizennegyedik életévét már betöltötte, a vádirati indítvány ellenére sem volt lejátszható a sértett tanúvallomásáról készült felvétel a Be. 527. § (2) bekezdés b) pontja és a Be. 89. § (5) bekezdése alapján.

[49] A sértett kihallgatását a vádlott és a védő is indítványozta, ezért a Be. 527. § (2) bekezdés a) pontja szerinti törvényi lehetőség sem állt fenn.

[50] Az Átm. tv. 387. §-a 2020. június 18. napjától a Be. 527. § (2) bekezdését akként módosította, hogy „az (1) bekezdésben meghatározott eseteken kívül az egyesbíró vagy a tanács elnöke hivatalból vagy indítványra, a tanú korábban tett vallomásának lényegét ismerteti, a vallomását felolvassa vagy a jegyzőkönyvvezetővel felolvastatja, ha a tanú vallomása szükséges a bizonyításhoz, de a tanú tárgyaláson történő kihallgatása nem indokolt, azt a bíróság sem tartja szükségesnek, és azt az ügyész, a vádlott vagy a védő sem indítványozza.”

[51] E módosítás szerint tehát a bíróság csak abban az esetben ismertetheti hivatalból a tanú korábbi vallomását, ha a tanú személyes kihallgatását az arra jogosultak egyike sem indítványozta.

[52] Jelen ügyben azonban a sértett kihallgatását az elsőfokú eljárásban az eljárás előbbi résztvevői gyakorlatilag mindvégig indítványozták.

[53] Az elsőfokú bíróság ítéletének [17], [45]-[46] és [50] bekezdésében az áldozatvédelmi irányelvre, az alaptörvényre és a gyermekjogi egyezményre hivatkozva indokolta a sértett bírósági kihallgatásának mellőzését, azt azonban egyáltalán nem vizsgálta, hogy erre az eljárása idején hatályos büntetőeljárási törvény lehetőséget adott-e.

[54] A már kifejtettekből következik, hogy nem, a törvényszék az eljárása idején hatályos törvényi rendelkezéseket figyelmen kívül hagyva járt el.

[55] Az elsőfokú bíróság álláspontjából következett, hogy a vádlott és a sértett szembesítését sem tartotta szükségesnek. E körben rámutat a másodfokú bíróság, hogy a Be. 87. § (3) bekezdése alapján a tizennyolcadik életévét be nem töltött tanú szembesítése csak a hozzájárulásával rendelhető el.

[56] Az ügyészség a büntetőeljárási törvényt érintő, 2021. január 1. napjától hatályba lépett módosítására figyelemmel a sértett kiküldött bíró útján történő tanúkihallgatására irányuló indítványát nem tartotta fenn. Helyette azt indítványozta, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértését a sértett tanú-kihallgatásairól készített kép- és hangfelvételek tárgyaláson történő lejátszásával orvosolja és ily módon küszöbölje ki az elsőfokú ítélet részbeni megalapozatlanságát.

[57] A Be. 2021. január 1. napjától hatályos 89. § (5) bekezdése akként rendelkezik, hogy „ha a 82. § c) pontja alapján különleges bánásmódot igénylő sértett a *tizennyolcadik* életévét nem töltötte be, a sértett védelme érdekében a bíróság hivatalból vagy indítványra mellőzheti a sértett tanúként történő kihallgatását, ha a sértett kihallgatására a nyomozás során a (4) bekezdés b) pontjának megfelelően már sor került. Ebben az esetben a sértett nyomozás során tett tanúvallomása bizonyítási eszközként felhasználható.”

[58] A módosítás tehát a gyermekek védelme és kímélete érdekében nem csak a tizennégy éven aluli, hanem a tizennyolcadik életévét be nem töltött, a nemi élet szabadsága és a nemi erkölcs elleni bűncselekmény sértettje esetében is lehetővé teszi a sértett bíróság előtti tanúként történő kihallgatásának mellőzését, ha a sértett kihallgatásáról a nyomozás során kép- és hangfelvétel készült.

[59] Az ügyészség indítványa olyan eljárási cselekmény elvégzésére irányult, amelyet az elsőfokú bíróság már elvégzett.

[60] Az ítéltábla az előzőekben részletesen ismertette az elsőfokú- és a másodfokú eljárás idején hatályos releváns törvényi rendelkezéseket. Nem vitás, hogy a törvényszék relatív eljárási szabálysértést valósított meg a sértett tanúvallomásáról készített kép- és hangfelvételeinek lejátszásával, mert arra az eljárása idején hatályos Be. rendelkezések alapján nem volt törvényes lehetőség.

[61] Eljárása azonban az azt követően hatályba lépett törvény rendelkezéseinek viszont már megfelelt, így nincs olyan eljárási hiba, amit ki kellene küszöbölni.

[62] Az eljárási szabálysértést maga a törvény módosítása orvosolta, így módon nincs szükség bizonyítás felvételére, amelyet a másodfokú bíróság egyébként is az elsőfokú bíróságéval azonos módon folytatna le (abszolút eljárási szabálysértéssel kapcsolatosan, de lényegében ezzel azonos álláspontot tartalmaz a Kúria Bfv.III.456/2020/33., Bfv.II.1.408/2019/8. és Bfv.II.89/2020/12. számú végzése).

[63] Osztotta az ítéltábla az ügyészség azon észrevételét, miszerint sértettl 2018. július 5. napján foganatosított kihallgatásakor a tanúzási figyelmeztetés nem a sértett életkorának megfelelően történt. A nyomozó hatóság azonban 2019. szeptember 10. napján ezt a jegyzőkönyvet kiegészítette, illetve 2019. szeptember 12. napján a sértett tanúzási figyelmeztetése mindenben a jogszabályoknak megfelelően történt, így vallomása a Be. 177. § (3) bekezdése alapján bizonyítékként felhasználható volt.

[64] Az elsőfokú bíróság helyesen döntött, amikor a vádlott és a védő új pszichológus szakértő kirendelésére, valamint a sértettel kapcsolatos facebook megkeresésére vonatkozó bizonyítási indítványát elutasította, de az ítélet [48] bekezdésében csak igen sommásan tett eleget a Be. 561. § (3) bekezdés f) pontjában írt indokolási kötelezettségének.

[65] Az ítéltábla azonban egyetértett az elsőfokú bíróság azon álláspontjával, miszerint a rendelkezésre álló bizonyítékok mindenben alátámasztották a sértett szavahihetőségét, ezért e körben további bizonyítás felvétele szükségtelen.

[66] Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás során a valósághű tényálláshoz [Be. 163. § (2) bekezdés] szükséges bizonyítékot beszerezte. A bizonyítékok mérlegelésével túlnyomórészt megalapozott tényállást állapított meg.

[67] A vádlott személyi körülményeire vonatkozóan megállapított tényeket [Be. 561. § (3) bekezdés b) pont] a másodfokú bíróság kiegészítette, illetve helyesbítette a következőkkel:

[68] A [4] bekezdés második sorának „ugyanakkor” kezdetű mondatészét azzal, hogy: *érzelmileg*. A mondatrész ennek alapján a következő: „ugyanakkor *érzelmileg* éretlen, diszharmonikus érzelmi működésű, egocentrikus, szűk látókörű, az emberi dolgok (kapcsolatok, kötődések) iránt kevésbé érdeklődik, érdeklődése inkább önmagára, saját szempontjaira irányul.”

[69] Ugyanezen bekezdést (elsőfokú ítélet 3. oldal első bekezdését követően) kiegészítette azzal, hogy *a vádlott a bűncselekmény elkövetésekor nem szenvedett és jelenleg sem szenved az elméműködés valamely kóros állapotában, elmeállapota nem tette képtelenné és nem korlátozta a cselekmény következményeinek felismerésében vagy abban, hogy a felismerésnek megfelelően cselekedjen.*

[70] A másodfokú bíróság a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja szerint eljárva, az elsőfokú ítélet tényállását az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma alapján a következőkkel egészítette ki, illetve helyesbítette:

[71] Mellőzte az elsőfokú ítélet [9] bekezdését. Az elsőfokú bíróság e bekezdés első mondatában olyan tényeket állapított meg a vádlott terhére, amelyeket ugyanezen bekezdés második mondatában a bizonyítékok értékelésével cáfolt is. A bíróság ítéleti tényállását azonban a bizonyított tényekre alapítja. A [9] bekezdés mellőzése nem jelenti a bizonyítékok felülmérlegelését, mert az általa megállapított tényeket az elsőfokú bíróság – mint ahogy az előbb rámutatott az ítéletábla – nyomban el is vetette.

[72] A [10] bekezdésből mellőzte a következő mondatrészeket: „pontosan meg nem állapítható módon, de nemi vágyának kielégítése céljából szexuális cselekményt végeztetett a sértettel”, „miután a vádlott végzett ezzel”, valamint e bekezdés utolsó mondatát („a vádlott az ilyen szexuális cselekményeit havonta ismételte meg a sértettel”).

[73] A „szexuális cselekmény” törvényi tényállási fogalom. A következőes bírói gyakorlat szerint a történeti tényállásban az elkövetési magatartást nem lehet pótolni a vád tárgyává tett bűncselekmény Btk. Különös Részében elkövetési magatartásként meghatározott fogalmával. A történeti tényállásban a vádlott konkrét (bizonyított) cselekvőségét kell megállapítani és azt kell vizsgálni, hogy az megfelel-e a Btk. Különös Részében meghatározott bűncselekmény törvényi tényállásában írt elkövetési magatartásnak. A hivatkozott mondatrészek, illetve mondat mellőzésével és a rendelkezésre álló iratok – így különösen tanúl tanúvallomása alapján – a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet [10] bekezdését az alábbiak szerint helyesbítette:

[74] *sértett1 sértett még óvodába járt, amikor a vádlott 2013. május – június hónapban az lakóhely neve szám alatti ingatlanban, a sértett, tanú2 és tanúl által közösen használt szobában, miközben a sértett felöltözve az ágyon ült, lemeztelenített nemi szervvel előtte állt úgy, hogy ágyékának magasságában volt a sértett arca. A szoba elhagyásakor a sértett a kezével megtörölte a száját. A sértetten és a vádlotton kívül ekkor tanúl tartózkodott a házban.*

[75] A [11] bekezdés második mondatát kiegészítette azzal, hogy 2015. szeptemberétől, helyesbítette azt, hogy nem heti, hanem havi, és mellőzte az „akként fajtalankodott” és a „hogy” mondatrészt. Ennek alapján a helyesbített mondat a következő: 2015. szeptemberétől vádlott1 vádlott a sértettnek harmadik osztályos korától havi rendszerességgel, akarata ellenére, himvesszőjét a szájába tette, orális kielégítést végeztetett vele, majd, amikor elélezett, ondóját a sértett szájába engedte.

[76] A fajtalankodás, mint elkövetési magatartás az 1978. évi IV. törvényben (régí Btk.) szerepelt, e régi szóhasználatnak nincs helye ítéleti tényállásban.

[77] Az elkövetés kezdő időpontjának és ismétlődésének helyesbítése a sértett vallomásán alapult.

[78] A [12] bekezdés első mondatából, mint törvényi tényállási fogalmat, a már kifejtett okokból mellőzte a „kényszerítette” szót, helyette azt állapította meg, hogy vádlott1

vádlott a sértettel tizenkettedik életévének betöltése, azaz 2017. december 29. napja után már közöszült is.

[79] A [13] bekezdés azon mondatát, hogy „*a vádlott által alkalmazott erőszak alkalmas volt arra, hogy a sértett akaratát teljesen megtörje és a sértett beletörődjön a helyzetébe*”, az indokolásba utalja, mert az jogi következtetést tartalmaz.

[80] A [15] bekezdést kiegészítette azzal, hogy: *a sértett az elszenvedett bűncselekmény miatt folyamatos pszichiátriai, illetve pszichológiai kezelésre szorul.*

[81] Egyebekben az elsőfokú ítélet tényállása hiánytalan, az az előbb írt kiegészítésekkel és helyesbítésekkel irányadó volt a másodfokú felülbírálat során.

[82] A vádlott felmentésére irányuló fellebbezések a bizonyítékok mérlegelését támadták. Azt sérelmezték, hogy a vádlott következetes tagadásával szemben az elsőfokú bíróság az ezt cáfoló bizonyítékokat fogadta el.

[83] Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok mérlegelése körében indokolási kötelezettségének az érdemi felülbírálathoz elegendő mértékben eleget tett. Indokolása azonban az alább részletezendők szerint több tekintetben kiegészítésre és helyesbítésre szorult.

[84] Arra az ítéltábla az előzőekben már részletesen rámutatott, hogy sértett1 sértett tanúvallomása bizonyítékként felhasználható volt. Mint a törvény rendelkezése alapján különleges bánásmódot igénylő sértett a vádlottal nem volt szembesíthető.

[85] A sértett vallomását támasztotta alá tanú3, dr. szakértő1 és szakértő2 tanú is.

[86] Az elsőfokú bíróság e tanúk esetében csupán annyit jelölt meg, hogy különleges szakértelemmel rendelkeznek (elsőfokú ítélet [18] bekezdés).

[87] Az iratok alapján kiegészítette az indokolást a másodfokú bíróság azzal, hogy dr. szakértő1 a szakértő1 munkavégzési helye klinikai szakpszichológusa, dr. szakértő2 a egészségügyi intézmény neve pszichiátere, tanú3 a tanú3 munkavégzési helye családsegítő munkatársa. tanú3 esetében különleges szakértelem nem, csupán az állapítható meg, hogy foglalkozásából eredően az átlagembernél részletesebb, behatóbb ismeretekkel és tapasztalattal rendelkezik a családi konfliktusok, a családon belüli erőszak terén.

[88] Téves az a védelmi álláspont, mely szerint dr. szakértő1 és dr. szakértő2 anélkül tettek megállapításokat a vádlottra, hogy megvizsgálták volna. Ezeket a személyeket szakértőként nem vonták be az eljárásba, tanúként hallgatták ki őket, amelynek során a sértett vizsgálatkor tapasztaltakról számoltak be.

[89] A [23] bekezdésben nevesített pszichológus neve pszichológusként dolgozik főállásban a iskola neve mellékállásban pedig a iskola2 neve. E tanú tanú5 nyomozás során tett vallomását támasztotta alá.

[90] Itt jegyzi meg a másodfokú bíróság, hogy dr. szakértő nevelnek és dr. szakértő2nek a sértett ügygondnoka, pszichológus nevenak tanú5 a titoktartási kötelezettség alól felmentést adott, ezért vallomásuk az eljárás során bizonyítékként felhasználható volt.

[91] Az elsőfokú bíróság tanú5 nyomozati vallomásával kapcsolatban csupán annyit állapított meg, hogy az a vádirati tényállással egyező. Ezért kiegészítette a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet [22] bekezdését akként, hogy a tanú, amikor a szülei szobájába benyitott, azt látta, hogy a sértett hanyatt a hátán feküdt a szülei francia ágyán, a vádlott pedig fölötte volt, a térdén, illetve a két kezén támaszkodott teljesen meztelenül. Arra nem emlékezett, hogy a sértett fel volt-e öltözve vagy sem.

[92] A látottakból vonta le azt a következtetést, amit élettársának, tanú6nak, valamint az iskolai pszichológusnak is elmondott és ami annyira felzaklatta, hogy erről szakemberrel, pszichológussal is szükségesnek tartotta, hogy beszéljen.

[93] Helyesbítette a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet [21] bekezdésének utolsó mondatát, mert az a tanú vezetéknevét tévesen tartalmazza, helyesen *tanú1*.

[94] Mindezek a tanúvallomások, továbbá dr. szakértő4 szülész-nőgyógyász igazságügyi szakértői véleménye, a genetikai szakértői vélemény, szakértő3 igazságügyi pszichológus szakértői véleménye a sértett vallomását támasztották alá. Kiemelendő, hogy az abúzusnak közvetlen észlelője volt tanú1 és tanú5.

[95] Az elsőfokú bíróság által számba vett és értékelt bizonyítékok mind egy irányba mutattak, mégpedig arra, hogy a vádlott elkövette a vádiratban terhére rótt bűncselekményt és mindezek egyben cáfolták a vádlott védekezését.

[96] Ezért a felmentésre irányuló fellebbezések alaptalanok.

[97] A bizonyítékok mérlegelése az elsőfokú bíróság feladata. Megalapozott tényállás esetén nincs törvényi lehetőség a másodfokú eljárásban a bizonyítékok eltérő mérlegelésére.

[98] Mellőzte ugyanakkor a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet [32] bekezdését, mert az elsőfokú bíróság szakértői kompetenciába tartozó kérdésben foglalt állást.

[99] A [35] bekezdésben helyesbítette a vádlott betegségének nevét, mert az helyesen betegség neve.

[100] A [37] bekezdés „Nem véletlen” kezdetű mondatát mellőzte. Az ezt követő mondatot helyesbítette a következők szerint: *Azt, hogy a házastársán kívül mással is nemi életet kívánt élni, a sértett vallomásán kívül tanú2, azt pedig, hogy a házastársak között orális szexuális cselekményre nem került sor, tanú7 tanúvallomása támasztotta alá.*

[101] Mellőzte az elsőfokú ítélet [49] bekezdését, helyette azt állapította meg, hogy *a nyomozás során a hatóság nem észlelt olyan körülményt, amely alapján tanú5 tanúzási képességével kapcsolatban probléma lett volna.*

[102] A bizonyítékok mérlegelésével megállapított, és az előzőekben írtak szerint kiegészített és helyesbített megalapozott tényállásból az elsőfokú bíróság helyesen következtetett a vádlott bűnösségére, de a bűncselekmény minősítése változtatásra szorult. Ez a bűnösség körét nem érintette, mert az ítéltábla az elsőfokú bíróság által folytatólagosként értékelt cselekmény egyik rész-cselekményét minősítette eltérően.

[103] Helyesen észrevételezte az ügyészség, hogy az elsőfokú bíróság pontatlanul idézte a Btk. 197. §-át, de a másodfokú bíróság mint szükségtelent, mellőzte az elsőfokú ítélet [56] bekezdését.

[104] A tényállás kiegészítésére és helyesbítésére figyelemmel a vádlottnak az elsőfokú ítélet [10] bekezdésében részletezett magatartása időben elkülönül a [11] bekezdésében írtaktól. A sértett és tanú1 vallomása alapján a 2013. május-júniusában történetekkel kapcsolatban azt nem lehetett megállapítani, hogy ekkor történt-e konkrét szexuális cselekmény a vádlott és a sértett között. E vallomások alapján egyszeri alkalom és annyi volt megállapítható, hogy a vádlott lemeztelenített nemi szervvel állt a sértett előtt úgy, hogy az ágyéka a sértett arca előtt volt. A vallomásokból más, súlyosabb bűncselekményre nem lehetett következtetni. Más bűncselekmény törvényi tényállását megvalósító magatartásra ezen alkalmat követő több mint két év után került sor.

[105] A vádlott fentebb írt cselekménye külön bűncselekményt valósított meg. A vádlott ekkor a tizennegyedik évét még be nem töltött sértett előtt szeméremsértő magatartást tanúsított. A szeméremsértő magatartás lényegében azonos a szeméremsértő magamutogatással, amikor az elkövető a nemi szervét feltűnően látni engedi. Az eset összes körülményét együttesen értékelve és figyelembe véve az előzményként megállapított tényeket is (elsőfokú ítélet [7] bekezdés), a vádlott ezen magatartása a nemi vágyának felkeltésére irányult. Így a tényállásban részletezett magatartásával a Btk. 205. § (2) bekezdésébe ütköző szeméremsértés büntetettét valósította meg.

[106] A vádlottnak a 2015. szeptemberétől elkövetett cselekményei a folytatólagosság egységébe tartoznak azzal, hogy a tényállásban írtakat a bűncselekmény minősítésénél szorosan kell értelmezni.

[107] A [11] bekezdésben részletezett cselekvőség során a vádlott nem fejtett ki erőszakos magatartást a sértettel szemben.

[108] Ennek a minősítés szempontjából van jelentősége.

[109] A Btk. 197. § (2) bekezdése szerinti szexuális erőszak büntette esetében az elkövetési magatartás önmagában a szexuális cselekmény végzése vagy végeztetése. A bűncselekmény büntetési tétele öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés.

[110] A vádlott a sértett tizenkettedik életévének betöltése után, azaz 2017. december 29. napjától közöszlött a sértettel annak akarata és tiltakozása ellenére oly módon, hogy a sértett száját befogta és a csuklójánál fogva az ágyhoz szorította. A vádlott ekkor már tényleges erőszakot alkalmazott a sértettel szemben.

[111] A vádlott előbb részletezett cselekményeivel a Btk. 6. § (2) bekezdésére is figyelemmel egységesen a Btk. 197. § (1) bekezdés a) pont 1. fordulatába ütköző és a (3) bekezdés a) és b) pontjára figyelemmel, a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő folytatólagosan elkövetett szexuális erőszak büntetettét követte el. Ez a bűncselekmény öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

[112] A folytatólagos elkövetésre tekintettel a súlyosabb minősítés magában foglalja az enyhébbet is.

[113] A Btk. 205. § (2) bekezdése szerinti szeméremsértés büntetettét három hónaptól három évig terjedő szabadságvesztéssel rendeli büntetni a jogalkotó.

[114] A Btk. 81. § (1) – (3) bekezdésére figyelemmel halmazati büntetésként öt évtől tizennyolc évet el nem érő szabadságvesztés szabható ki.

[115] Ennek a Btk. 80. § (2) bekezdése szerinti középértéke tizenegy év hat hónap.

[116] A büntetés kiszabásánál irányadó körülmények is helyesbítésre szorultak:

[117] Az ítéltábla mellőzte annak enyhítő körülménykénti értékelését, hogy a bűncselekmény elkövetésére részben a sértett tizenkettedik életévének betöltését követően került sor. További enyhítő körülmény az időmúlás. A [61] bekezdés utolsó mondatát az enyhítő körülmények közé utalta a másodfokú bíróság.

[118] Mellőzte a súlyosító körülmények közül azt, hogy a cselekménysorozat megkezdésekor a sértett még nyolc éves sem volt, valamint a bűncselekmények országos, illetve helyi elszaporodottságát. A tényállás kiegészítésével vált megalapozottá azon súlyosító körülmény, hogy a sértett továbbra is pszichológiai és pszichiátriai segísége szorul.

[119] Az ítéltábla további súlyosító körülményként vette figyelembe, hogy a bűncselekmény elkövetésére részben a sértett tizenkettedik életévének betöltését megelőzően került sor. A már kifejtettek szerint a vádlottnak a tizenkettedik életévét be nem töltött sértett sérelmére elkövetett cselekménye erőszak és testi épség elleni közvetlen fenyegetés nélkül is bűncselekményt valósított meg, ami azonban a folytatólagosság egységére figyelemmel külön

nem állapítható meg terhére, de mint a folytatólagosan elkövetett cselekmény részecselekménye a büntetés kiszabásánál figyelembe veendő.

[120] Az a körülmény, hogy a vádlott a büntetés-végrehajtási intézetben dolgozik és dicséretben is részesült, a büntetés kiszabásánál nem vehető figyelembe, az a feltételes szabadságra bocsátás esedékességekor bír jelentőséggel.

[121] Az így helyesbített és kiegészített büntetés kiszabási körülményekre figyelemmel az ítéltábla a büntetés tartamának lényeges megváltoztatására nem látott indokot.

[122] A vádlott hosszú időn át súlyos megítélésű bűncselekményt követett el a nevelt lánya sérelmére, amelynek hosszú távú következményei még nem láthatók. Az viszont tényként állapítható meg, hogy a sértett a több éven át tartó bűncselekmény miatt továbbra is orvosi ellátásra, kezelésre szorul. A vádlott a bűncselekményt gátlástalanul követte el. Nem csak azzal nem törődött, hogy ezzel a sértettnek milyen visszafordíthatatlan testi és lelki traumát okoz, hanem azzal sem, hogy az otthon tartózkodók közül esetleg valaki meglátja. A tényállás [10], illetve [14] bekezdésében írt cselekményekre is akkor került sor, amikor nevelt fia tanúl, illetőleg lánya és élettársa, tanú5 és tanú6 otthon tartózkodtak.

[123] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság által kiszabott, a középértéktől a vádlott terhére eltérő szabadságvesztés tartama a bűncselekmény tárgyi súlyára, az elkövető társadalomra veszélyességére és a büntetés kiszabásánál irányadó körülményekre figyelemmel arányos, annak lényeges enyhítésére vagy lényeges súlyosítására irányuló fellebbezéseket is alaptalanoknak találta az ítéltábla.

[124] A minősítés megváltoztatása miatt a másodfokú bíróság a büntetést a Btk. 81. § (1) – (3) bekezdése alapján halmazati büntetésként tekinti kiszabottnak.

[125] A közügyektől eltiltás törvényi maximumban történt megállapítása a bűncselekmény jellegére, a vádlott személyében rejlő társadalomra veszélyességre tekintettel szintén arányos.

[126] Elkerülte az elsőfokú bíróság figyelmét, hogy a Btk. 2017. december 1-től hatályos módosítása alapján az ítéletben elbírált bűncselekmény elkövetőjével szemben a törvény kötelező rendelkező rendelkezése alapján a foglalkozástól eltiltás büntetés kiszabása is szükséges.

[127] Ezért a másodfokú bíróság a vádlottat a Btk. 53. § (3) bekezdése alapján foglalkozástól eltiltásra is ítélte. A vádlottat végleges hatállyal eltiltotta a rendelkező részben írtak szerinti foglalkozás gyakorlásától, illetve az ott megjelölt egyéb tevékenységtől.

[128] Elkerülte az elsőfokú bíróság figyelmét az is, hogy a vádlott a 2020. július 6. napján tartott tárgyaláson költségmentesség iránti kérelmet terjesztett elő. A jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvény 63. § (2) bekezdése alapján a támogatás

hatálya a *kérelem előterjesztésétől* a büntetőeljárásnak a bíróság jogerős ügydöntő határozatával történő befejezéséig tart.

[129] A Be. 76. § a) pontja szerinti a költségkedvezmény a terhelt esetén a kirendelt védő és az ügygondnok díjának és költségeinek állam általi előlegezésére és viselésére terjed ki.

[130] Ezért az ítéltábla a rendelkező részben írtak szerint állapította meg a vádlottat a Be. 574. § (1) és (2) bekezdése alapján terhelő, illetve a Be. 576. § (1) bekezdés a) pontja alapján az állam által viselt bűnügyi költség összegét.

[131] E körben helyesbítette a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet [69] bekezdésében az „okszerűen” szót a *szükségszerűen* kifejezéssel, mert a Be. 574. § (3) bekezdésében írtakból ez következik.

[132] Az elsőfokú bíróság egyéb rendelkezései törvényesek.

[133] A feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjával kapcsolatban a teljesség érdekében a következőkre mutat rá az ítéltábla:

[134] A Btk. feltételes szabadságra vonatkozó rendelkezéseit a jogalkotó 2020. november 5. napjától módosította. Az elbíráláskor hatályos Btk. 38. § (5) bekezdés b) pontja szerint nem bocsátható feltételes szabadságra az sem, akit a hozzátartozója sérelmére elkövetett nyolc évi vagy ennél súlyosabb szabadságvesztéssel fenyegetett személy elleni erőszakos bűncselekmény miatt ítélték végrehajtandó szabadságvesztésre. A Btk. 459. § (1) bekezdés 26. pont e) pontja alapján személy elleni erőszakos bűncselekmény a szexuális erőszak [Btk. 197. § (4) bekezdés]. A Btk. 2. § (1) bekezdése általános szabályként azt írja elő, hogy a bűncselekményt az elkövetése idején hatályban lévő törvény szerint kell elbírálni. Ezért a 4. BK véleményre is figyelemmel a vádlottra kedvezőbb az elkövetéskor hatályos Btk. alkalmazása, amelynek 38. § (2) bekezdés a) pontja alapján a vádlott legkorábban a szabadságvesztés büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

[135] A kifejtettekből következik, hogy az ítéltábla a fellebbezéseket alaptalanoknak találta, az elsőfokú ítéletet hivatalból felülbírálván, azt a Be. 606. § (1) bekezdése alapján a rendelkező részben írtak szerint megváltoztatta, egyebekben a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

[136] A Be. 561. § (2) bekezdés b) pontja alapján – figyelemmel a Be. 184. § (2) bekezdés e) pontjára is – megállapította a vádlott személyazonosító okmányának számát.

[137] A Be. 561. § (2) bekezdés b) pontja alapján az ügydöntő határozat rendelkező része tartalmazza a vádlottnak a Be. 184. § (2) bekezdés f) pontja szerinti lakcímét, értesítési címét, tényleges tartózkodási helyét. Ez utóbbi alatt a Be. 10. § (1) bekezdés 15. pontja

alapján a fogvatartás helye is értendő. Ezért az ítéltábla tényleges tartózkodási helyként (és nem fogvatartási helyként) állapította meg a tényleges tartózkodási hely1.

[138] A Be. 561. § (1) bekezdése alapján az ügydöntő határozat bevezető részében a tárgyalási napokat kell megjelölni. Ezért az előkészítő ülés időpontjának feltüntetését, mint szükségtelent, a másodfokú bíróság mellőzte.

[139] A vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a másodfokú ügydöntő határozat meghozataláig letartóztatásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe az ítéltábla a Btk. 92. § (1) és (2) bekezdése alapján számította be.

[140] Az ítélet ellen a Be. 615. § (1) és (2) bekezdése alapján fellebbezésnek nincs helye.

Szeged, 2021. április 28.

Dr. Benedek Tibor sk.

Dr. Cserháti Ágota sk.

Sefta Márta dr. sk.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A Szegedi Ítéltábla Bf.I.494/2020/19. számú ítélete és a Gyulai Törvényszék 13.B.279/2019/65. számú ítéletének jelen ítélettel meg nem változtatott része a mai napon jogerős.

Szeged, 2021. április 28.

Dr. Benedek Tibor sk.

a tanács elnöke